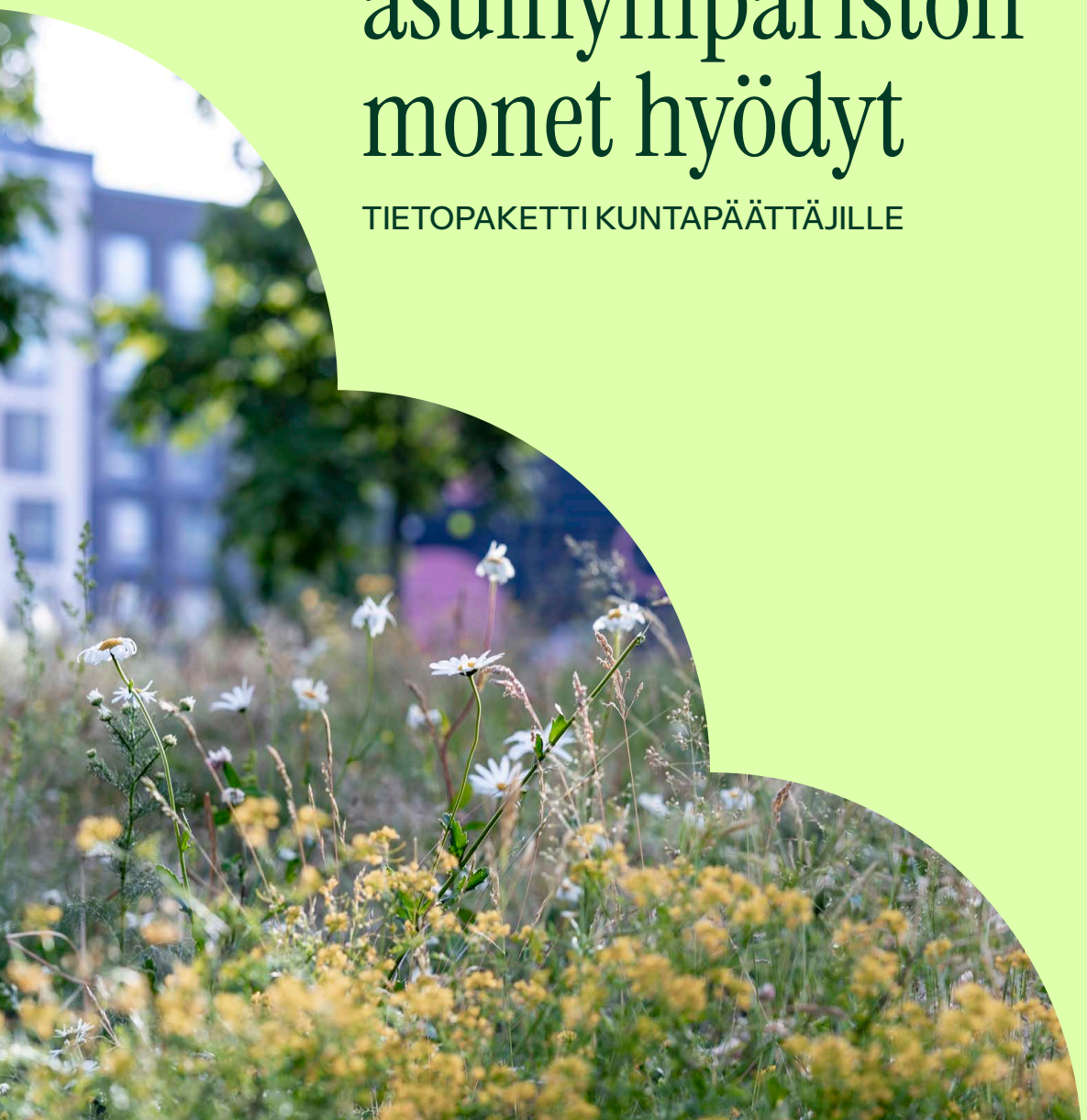

KESTÄVÄ KUNTA KESTÄÄ SÄÄN ÄÄRI-ILMIÖT • LISÄÄ VEHREYTTÄ KUNTIIN
LÄHIVIHREÄSTÄ TERVEYTTÄ JA SÄÄSTÖJÄ • VEHREYDESTÄ ELINVOIMAA

Vehreän asuinympäristön monet hyödyt

TIETOPAKETTI KUNTAPÄÄTTÄJILLE

Luonto on tärkeä tai erittäin tärkeä lähes kaikille (89 %) suomalaisille ja tärkein luontoalue on kodin lähistöltä löytyvä viheralue tai puisto.

(Luontosuhdebarometri 2022. Ympäristöministeriö)

KUNTIEN VIHERALUEET TOIMIVAT hiilinieluinä ja vähentävät tiiviin rakentamisen mukanaan tuomia terveys- ja ympäristöhaittoja, kuten melua, kuumuutta, saasteita ja tulvia. Viheralueet lisäävät asuin ympäristön viihtyisyyttä ja veto-voimaa, asukkaiden hyvinvointia sekä pysäyttävät luontokatoa. Näillä on myös vaikutuksia kunnan talouteen. Ymmärtämällä viheralueiden moninaiset hyödyt voidaan vahvistaa niiden yhteisvaikutuksia.

PANOSTAMALLA VIHERALUEISIIN KUNTA...

- varautuu ja sopeutuu lisääntyvään kuumuuteen, kuivuuteen, rankkasateisiin ja tulviin
- edesauttaa uhanalaisten lajien säilymistä ja lisää luonnon monimuotoisuutta tukevia elinympäristöjä
- parantaa tutkitusti ja kustannustehokkaasti asukkaiden fyysistä kuntoa ja mielenterveyttä sekä immuunijärjestelmän toimintaa
- kasvattaa vetovoimaansa tarjoamalla houkuttelevan ja vehreän toimintaympäristön asukkaille, liiketoiminnalle ja matkailijoille.

KESTÄVÄ KUNTA KESTÄÄ SÄÄN ÄÄRI-ILMIÖT

Kuntien monipuoliset viheralueet ovat avainasemassa ilmastonmuutoksen torjunnassa ja siihen sopeutumisessa. Suomessa hellejaksot tulevat lisääntymään ja pitkittymään, sademäärät kasvavat ja tulevat alas useammin vetenä kuin lumena. Tämä aiheuttaa haasteita sekä asuinympäristölle että asukkaille.

RATKAISUT

- Rakennetun ympäristön viheralueet, puusto sekä erilaiset viherkatot, -kannet ja -seinät viilentävät rakennuksia ja kaupunkitilaa, sitovat hiiltä, imeyttävät hulevesiä ja lisäävät luonnon monimuotoisuutta tehden samalla asuinympäristöstä toimivan ja viihtyisän.
- Luontopohjaiset ratkaisut voivat olla kustannustehokkaampi vaihtoehto kuin sään ääri-ilmiöiden aiheuttamien vahinkojen korjaaminen tai kalliiden teknisten ratkaisujen rakentaminen. Sään ääri-ilmiöihin voidaan varautua luomalla esim. niittyjä, dynaamisia kasvillisuusalueita, hulevesikosteikkoja sekä säilyttämällä olemassa olevia viheralueita ja kasvillisuutta, kuten vanhoja puita (sekä eläviä että lahoja).
- Vehreä asuinympäristö houkuttelee kuntalaisia liikkumaan kävellen tai pyöräillen, mikä vähentää haitallisia päästöjä ja lisää samalla kuntalaisten terveyttä.
- Monet hyödyt ovat paikallisia. Viherympäristö vaikuttaa osaltaan mm. ilmastonmuutokseen, mutta puut voivat viilentää katutilaa ja kosteikot kerätä hulevesiä vain siellä, missä ne ovat. (Kestävyuden kuntotarkastus. FIGBC, 2024).

Näin tehtiin Jyväskylässä!
[Tutustu Puutarhakadun hulevesiratkaisuihin](#)

Näin tehtiin Kuopiossa!
Tutustu kolmen
puiston monimuotoisiin
ympäristöihin

LISÄÄ VEHREYTTÄ KUNTIIN

Luonnon monimuotoisuus on kaikkien etu. Maankäytöstä ja kaavoituksesta vastaavilla kunnilla on luontokadon pysäyttämässä merkittävä rooli. Ei ole yhdentekevää, minkälaisia viheralueita kunnassa on, minkälaisia luontopohjaisia ratkaisuja sinne suunnitellaan, miten niitä rakennetaan ja hoidetaan.

RATKAISUT

- Säilyttämällä arvokkaita viheralueita, huolehtimalla alueiden välisistä ekologisista yhteyksistä sekä lisäämällä monipuolista ja monimuotoista kasvillisuutta voidaan luoda parempaa elinympäristöä sekä ihmisille että muille eliöille. Samalla voidaan torjua haitallisia vieraslajeja ja kasvintuhoojia, jotka voivat aiheuttaa suurtakin vahinkoa sekä luonnolle että taloudelle.
- Luontokadon pysäyttämisen lisäksi monimuotoisuutta voidaan aktiivisesti lisätä viheralueilla esim. lisäämällä kukkivia niittyjä, kasvattamalla lahoppun määrää, istuttamalla monilajisia puita sekä luomalla monihyötyisiä kosteikkoja. Nämä toimet voivat olla hyvin vaikuttavia ja kustannustehokkaita ammattimaisesti tehtynä. (Helsingin kaupunki. Kaupunkiympäristön julkaisu 03/2024)

LÄHIVIHREÄSTÄ TERVEYTTÄ JA SÄÄSTÖJÄ

Huolehtimalla lähivihreän saavutettavuudesta huolehditaan myös kuntalaisten terveydestä. Luonto auttaa tutkitusti palautumaan stressistä, altistaa hyvälle mikrobeille, kohentaa mielialaa ja houkuttelee liikkumaan. Luonnon terveys-
hyötyjen vuosittaisen säästöpotentiaalin arvioidaan olevan jopa 2,5 miljardia euroa vuodessa. Pelkästään masennuksen, 2 tyypin diabeteksen sekä astman hoidossa säästöpotentiaalin arvioidaan olevan 139,4 M€ - 290,8 M€ vuodessa. (Luontoympäristön terveysvaikutukset ja niiden taloudellinen merkitys. LUKE, 2024)

RATKAISUT

- Koska suurin osa suomalaisista asuu kaupungeissa, kaupunkiluonnon merkitys ja laatu korostuvat. Luonnon tulee olla lähellä, koska terveyshyödyt saadaan säännöllisesti toistuvista käynneistä.
- 3-30-300 -ohjeistuksen mukaan, jokaisen kodin ikkunasta pitäisi näkyä vähintään kolme puuta, puuston latvuspeitteisyyden tulisi olla vähintään 30 % ja jokaisella kaupungin asukkaalla enintään 300 metrin matka viihtyisälle viheralueelle.
- Hyvän saavutettavuuden on todettu lisäävän luontokäyntejä ja vähentävän eri väestöryhmien terveyseroja (Luonnosta mielen terveyttä, kuntoa ja elämänlaatua. Duodecim, 2023).
- Suomalaiset pitävät luontoa tärkeänä omassa arjessaan. Luonto koetaan rauhoittavana, virkistävänä, ja arjen kuormituksista palauttavana ympäristönä (Kantar TNS. Suomalaisen luontosuhteet. Sitra, 2021).

**Näin tehtiin Lahdessa!
Launeen keskuspuisto
liikuttaa Lahdessa**

VEHREYDESTÄ ELINVOIMAA

Kunnan kasvu ja vetovoima hyötyvät vehreydestä. Erilaiset asukastutkimukset ja -kyselyt osoittavat, että vihreä elinympäristö on tärkeä suomalaisille. Erityisen tärkeäksi koetaan mahdollisuus liikkua lähiluonnossa ja havainnoida luontoa arjessa asutuksen keskellä (Kantar TNS. Suomalaisten luontosuhteet. Sitra, 2021). Myös suurin osa asuinalueiden kehitysehdotuksista ja kuntien osallistuvan budjetoinnin hankkeista koskee lähivihreää – asukkaat toivovat lisää vehreyttä, luontoa ja virkistysmahdollisuuksia (ks. mm. Helsingin kaupungin osallistuvan budjetoinnin äänestys 2024).

Tulevien sukupolvien kestävä ja vetovoimainen kunta rakennetaan nyt. Kasvillisuus, varsinkin puut, tarvitsevat aikaa kasvaakseen kuntien ja kaupunkien tarvitsemiksi ekosysteemipalveluiksi. Pitkällä tähtäimellä toimet myös tuovat säästöjä, kun riskeihin on varauduttu.

RATKAISUT

- Vihreät kunnat houkuttelevat investointeja, uusia työpaikkoja ja nostavat kiinteistöjen arvoa.
- Vihreys ja laadukas maisema-arkkitehtuuri voidaan nähdä vetovoimatekijänä, joka houkuttelee kuntaan uusia asukkaita sekä matkailijoita.
- Mahdollisuus luontokosketukseen vähentää kuntalaisten sosiaali- ja terveyskuluja ja luontopohjaiset ratkaisut auttavat hallitsemaan tulvien, kuumuuden ja energiankulutuksen aiheuttamia kustannuksia.
 - Panostamalla kunnossapitoon vihreän infran arvo säilyy, eikä tehdyn investoinnin arvo heikkene. Elinkaariajattelulla voidaan luoda kustannustehokkaita ratkaisuja jo olemassa olevien kuin tulevienkin viheralueiden kunnossapitoon.
 - Jotta viheralueiden moninaiset hyödyt saadaan käyttöön, tulisi ne tunnistaa ja huomioida kunnan strategiassa sekä sitoutua niiden toimeenpanoon kaikilla toimialoilla.

Näin tehtiin Tampereella!
Elämyksiä Näsin puistosillalla

LÄHTEITÄ

- Helsingin kaupunki. (2024). Kaupunkiympäristön julkaisu 03/2024. Sallitusti villi - Opas kaupunkiluonnon monimuotoisuuden arviointiin ja rikastamiseen rakennetussa ympäristössä. Kaupunkiympäristön toimiala. <https://www.hel.fi/static/liitteet/kaupunkiymparisto/julkaisut/julkaisut/julkaisu-03-24.pdf>
- Helsingin kaupunki. (2024). Tilastoja: Helsingin kaupungin osallistuvan budjetoinnin äänestys 2024. Kaupunkitietopalvelut. https://www.hel.fi/static/kanslia/Kaupunkitieto/24_08_29_Tilastoja_5.pdf
- Ilmatieteen laitos. (2021, 18. kesäkuuta). Luontopohjaiset ratkaisut sään ääri-ilmiöihin sopeutumisessa. <https://www.ilmastokatsaus.fi/2021/06/18/luontopohjaiset-ratkaisut-saan-aari-ilmioihin-sopeutumisessa/>
- Lahtinen, E., Ruuska, A., Tähtinen, L., & Valkama, A. (2024). Kestävyyden kuntotarkastus: Kiinteistö- ja rakennusalan kestävyden riskirakenteet. Green Building Council Finland. <https://figbc.fi/kuntotarkastus-kiinteisto-ja-rakennusalan-kestavyyteen>
- Luontosuhdebarometri 2022. MDI, Ympäristöministeriö, 2022. <https://ym.fi/documents/1410903/39422803/Luontosuhdebarometri-2022-tulokset.pdf/204eecf5-f2f7-1ef5-db72-3764b725a3a9/Luontosuhdebarometri-2022-tulokset.pdf?t=1656585674091>
- Ranta, T., & Ahtinen, S.-M. (2022). Luontosuhdebarometri 2022. Ympäristöministeriö. <https://valtioneuvosto.fi/documents/1410903/39422803/Luontosuhdebarometri-2022-tulokset.pdf>
- Hautamäki, R., Järvi, L., Ariluoma, M., & Kinnunen, A. (2023). CO-CARBON: Muistilista päätöksentekijälle. CO-CARBON-hanke. https://cocarbonprd.wpengine.com/wp-content/uploads/2023/05/COCARBON_muistilista_pa%CC%88a%CC%88to%CC%88ksentekija%CC%88lle_WEB.pdf
- Turun kaupunki. Skanssissa luodaan Euroopan ensimmäistä biodiversiteettipuistoa. <https://www.turku.fi/skanssissa-luodaan-euroopan-ensimmaista-biodiversiteettipuistoa>
- Tyrväinen, L. (2023). Luonnosta mielenterveyttä, kuntoa ja elämänlaatua. Duodecim. <https://www.terveyskirjasto.fi/dlk01347>
- Tyrväinen, L. et al. (toim.) 2024. Luontoympäristön terveysvaikutukset ja niiden taloudellinen merkitys. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus, 76/2024. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-380-963-5>
- Kantar TNS (2021). Suomalaisen luontosuhteet. Sitra. https://www.sitra.fi/wp/wp-content/uploads/2021/12/suomalaisten_luontosuhteet_tutkimusraportti_v2.pdf